

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

oraz

Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sławnie

na lata 2011-2015

Spis treści

- I. Podstawa prawna.*
- II. Przyjęte definicje.*
- III. Informacje ogólne dotyczące przemocy w rodzinie.*
- IV. Skala zjawiska przemocy w rodzinie.*
- V. System wsparcia.*
- VI. Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.*
- VII. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.*
- VIII. Zasady finansowania zadań.*

Załączniki:

- 1. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.*

I. Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. / Dz.U.78, poz. 483 /.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z. 1982r. Nr 35, poz. 230 z póź zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U . Nr 180, poz. 1493, z 2009r., poz. 1589, z 2010 r. Nr 28,poz. 146, Nr 125 poz. 842),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64,poz 593 z póź. zm.),
5. Uchwała Rady Gminy Sławno Nr XXV/191/08 z dnia 28 listopada 2008r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015.

II. Przyjęte definicje:

- a) rodzina – osoby spokrewnione lub nie spokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące /definicja zawarta w ustawie o pomocy społecznej/,
- b) przemoc- przemocą nazywamy wywieranie wpływu bez przyzwolenia osoby na jej proces myślowy, stan fizyczny czy zachowanie. Przemoc psychiczna odbywa się za pośrednictwem środków komunikacji;
- c) przemoc fizyczna obejmuje użycie siły fizycznej, ofiara przemocy-osoba, na którą wbrew jej woli wywierany jest wpływ za pośrednictwem środków komunikacji czy użycie siły fizycznej wpływające na jej proces myślowy, stan fizyczny bądź zachowanie.

III. Informacje ogólne dotyczące przemocy w rodzinie.

Podstawową komórką społeczną jest rodzina. W rodzinie uczymy się zasad funkcjonowania społecznego, wartości kulturowych, poszanowania drugiego człowieka. To jak będzie ona funkcjonowała, jakie będą wzajemne relacje, jak będą wypełniane role społeczne wpływa na kształtowanie świadomości domowników, a w szczególności dorastających tam dzieci. Tylko wzajemne poszanowanie i zrozumienie stworzy prawidłowe zasady funkcjonowania, umiejętność radzenia sobie z problemami.

W przypadku dezorganizacji zacierają się podstawowe zasady etyczne, moralne, a tym samym powstają zaburzenia funkcjonowania rodziny. Część osób decyduje się na rozstanie / rozwód, ucieczkę/ znaczna jednak grupa tkwi w związku, który z czasem staje się coraz bardziej " toksyczny." Powstają niezdrowe relacje, a problemy rozwiązywane są nie poprzez rozmowę, a poprzez użycie siły. Niekoniecznie musi to być siła fizyczna, która widoczna jest na ciele ofiar w formie ran. Czasami dużo gorsza jest przemoc psychiczna: krzyk, upokarzanie, ignorowanie. Czy ofiara powinna się wstydić, obwiniać, czy sygnalizować otoczeniu, że nie chce dalej tak żyć?

Przemoc jest, była i będzie, bo jest to wpisane w „ kulturę” ludzkości, ale trzeba temu przeciwdziałać gdyż sprawcy przemocy nie mogą czuć się bezkarni.

Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on szeroko, dobrze organizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Jego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

IV. Skala zjawiska przemocy w rodzinie-diagnoza lokalna.

Zgodnie z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badania pokazują, że:

- a) 36% Polaków przynajmniej raz doświadczyło przemocy ze strony partnera lub współmałżonka,
- b) 41% dorosłych Polaków uważa, że lanie jeszcze nikomu nie zaszkodziło,
- c) 64% Polaków zna w swoim otoczeniu rodziny, w których dochodzi do przemocy,
- d) 63% dorosłych Polaków przyznaje, że w dzieciństwie byli karani klapsami, 38% przyznaje, że byli bici pasem lub innym przedmiotem,
- e) co czwarty pacjent leczenia odwykowego przyznaje się do stosowania przemocy wobec dzieci w czasie trwania choroby alkoholowej.

Ponadto zgodnie z danymi za 2007 roku było:

- a) ponad 81 tys. interwencji policji w sprawach przemocy w rodzinie,
- b) ponad 130 tys. ofiar przemocy w tym ponad 55 tys. dzieci młodzieży,
- c) ponad 81 tys. sprawców przemocy w rodzinie, 815 z nich było pod wpływem alkoholu,
- d) ponad 17 tys. osób skazanych za znęcanie się nad rodziną.

W celu oceny skali zjawiska na terenie Gminy Sławno wykorzystane będą dane zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych aktualizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Paradyżu jak również Ośrodki Zdrowia i Publiczne Szkoły na terenie Gminy przy uwzględnieniu informacji Poradni Terapii Uzależnień w Opocznie i Sądu Rejonowego w Opocznie / w szczególności kuratorów III Wydziału ds. rodzinnych i nieletnich /.Pod uwagę brane będą również opinie społeczności lokalnej. Ocena sytuacji prowadzona będzie na bieżąco w ramach otrzymywanych sygnałów.

Materiałami źródłowymi będą dane statystyczne instytucji zajmujących się problemami przemocy, co umożliwi stworzenie mapy problemów, a tym samym wpłynie na skuteczne działanie.

Mając na uwadze duży potencjał instytucji pomagających ofiarom przemocy na terenie Gminy posiadając mapę problemów określone zostaną potrzeby, utrudnienia oraz metody działania zarówno indywidualne jak i grupowe przy uwzględnieniu skali zjawiska w podziale na kategorie ofiar oraz identyfikacji sprawców.

V. System Wsparcia

1/ Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w tym:

2/ Metody przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oparty na pracy zespołu interdyscyplinarnego w ramach, którego zostaną utworzone dodatkowo grupy robocze prowadzące działania w sprawach indywidualnych.

Zespół interdyscyplinarny prowadzić będzie m.in.:

A. Działania diagnostyczne:

- a) zbieranie danych statystycznych umożliwiających utworzenie mapy problemów na terenie gminy,
- b) diagnoza sytuacji rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej w celu oceny sytuacji oraz możliwości rodziny / zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, wsparcia ze strony rodziny /,
- c) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

B. Działania profilaktyczne w tym:

- a) propagowanie silnych więzi rodzinnych,
- b) spotkania tematyczne z przedstawicielami Policji, Sądu,
- c) spotkania integracyjne,
- d) ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

C. Działania na rzecz dorosłych ofiar przemocy poprzez:

- a) zapewnienie bezpieczeństwa,
- b) ścisłą współpracę z różnymi instytucjami w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- c) udzielenia pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej lub socjalnej dla ofiar przemocy,
- d) współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego,
- e) prowadzenie procedury „Niebieskiej karty”,
- f) działania informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy,
- g) propagowania ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”,
- h) prowadzenie mediacji rodzinnych.

D. Działania na rzecz dzieci z rodzin dotkniętych przemocą:

- a) zapewnienie bezpieczeństwa,
- b) ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- c) udzielenia pomocy psychologicznej, medycznej dla dzieci z rodzin dotkniętych przemocą,
- d) działania informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy,

- e) propagowania ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia.”

E. Działania ze sprawcami przemocy poprzez:

- a) ścisłą współpracę z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego,
- c) wdrażania programów dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- d) przeprowadzanie rozmowy interwencyjno-ostrzegawczej,
- e) przeprowadzenie rozmowy motywującej do podjęcia leczenia,
- e) prowadzenie mediacji rodzinnych.

W ramach realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zachodzi konieczność analizy składanych przez osoby fizyczne, członków zespołu interdyscyplinarnego, instytucje, wniosków jak również sygnałów ze środowiska dotyczących przemocy rodzinie.

3/ Filary Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

Policja

Ośrodki Zdrowia

Sąd Rejonowy

Sprawca przemocy Organizacje pozarządowe

***Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej***

Ofiara przemocy

***Gimnazja i Szkoły
Podstawowe***

***Gminna Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych***

Jak widać na wskazanym wykazie w całym systemie działań ofiara przemocy jest umieszczona w centralnym punkcie z wyraźnym zaakcentowaniem jej postawy. Oprócz sprawcy przemocy wokół niej jest szereg instytucji niosących pomoc. Najważniejszym elementem skuteczności działania jest fakt zauważenia przez ofiarę, że nie jest sama, że wokół niej są chętni i gotowi nieść pomoc, że nie jest na uboczu i wystarczy tylko się rozejrzeć.

Na terenie Gminy realizatorami programu będą:

- a) Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego-Koordinator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- b) Przedstawiciel Urzędu Gminy,
- c) Przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławnie,
- d) Przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławnie,

- e) Przedstawiciel Komisariatu Policji w Paradyżu,
 - f) Przedstawiciele Publicznych Szkół z terenu Gminy,
 - g) Przedstawiciel Ośrodka Zdrowia,
- jak również w uzasadnionych przypadkach:
- h) radca prawny,
 - i) psycholog,
 - j) pedagog,
 - k) kurator sądowy.
 - l) przedstawiciel prokuratury

VI. Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W przeciwdziałaniu przemocy niezbędne jest:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy.
2. Uświadomienie, ofierze i sprawcy przemocy, że nic nie usprawiedliwia przemocy wobec drugiego człowieka.
3. Uświadomienie ofierze przemocy, że za przemoc odpowiedzialny jest tylko i wyłącznie sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara- /przełamanie wstydu/.
4. Uzyskanie przez sprawcę przemocy świadomości własnych negatywnych zachowań wobec bliskich.
5. Uświadomienie, że przemoc lubi się powtarzać w związku, z czym reakcja musi być natychmiastowa.
6. Umiejętność rozpoznania przez sprawcę przemocy sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocy.
7. Nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie.

Priorytetami podejmowanych działań są:

- a) zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie,
- b) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- c) przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą,
- d) wzrost świadomości społecznej w przeciwdziałaniu niepożądanym zjawiskom,
- e) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- f) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- g) zwiększenie ilości i skuteczności interwencji podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

VII. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Nie zawsze bez pomocy innych jesteśmy w stanie stwierdzić jednoznacznie czy w danym środowisku dochodzi do przemocy. Istnieją jednak pewne objawy, które mogą świadczyć o doświadczaniu przemocy np.:

1 Ślady na ciele:

- a) zasinienia,
- b) odrapania,
- c) oparzenia,
- d) złamania.

2. Zmiany w zachowaniu:

- a) trudności z koncentracją,
- b) kłopoty ze snem,
- c) agresja,
- d) apatia,
- e) nadmierne pobudzenie ruchowe,
- f) jękanie / szczególnie u dzieci /,
- g) moczenie nocne / szczególnie u dzieci /,
- h) unikanie bliskiego kontaktu - podanie ręki, wycofanie w przypadku zbyt bliskiego podejścia lub gestu ręką /w szczególności w przypadku dzieci /,
- i) skrytość, zamkniętość w sobie,
- j) nadmierne poczucie winy,
- k) obniżona samoocena,
- l) depresja,
- m) zachowania samobójcze,
- n) lęki,
- o) izolowanie się.

Istnieją również pewne objawy, które mogą wskazywać sprawcę przemocy

- a) dominacja w rozmowie,
- b) agresja słowna,
- c) impulsywność, napastliwość lub
- d) zachowanie na pokaz / zbytne wyciszenie /.

Jak widać na podstawie W/w zachowań możemy jedynie przypuszczać, że w środowisku dochodzi do przemocy. Pewne zachowania, oznaki mogą, bowiem wynikać np. ze stanów chorobowych, charakteru osoby.

Niewątpliwie kolejnym sygnałem może być obserwacja takich zachowań jak:

- a) nadmierna kontrola,
- b) wymuszanie bezwzględności posłuszeństwa,
- c) zastraszanie,
- d) upokarzanie,
- e) lekceważenie.

W celu oceny skali zjawiska oraz skuteczności działania zachodzi konieczność monitorowania problemu przemocy w rodzinie. Działanie takie będzie możliwe dzięki zaangażowaniu różnych grup społecznych i zawodowych. Stała obserwacja, wymiana informacji, rozmowy z mieszkańcami ułatwią prawidłową ocenę sytuacji i podjęcie stosownych działań.

Posiadane informacje na bieżąco analizowane będą w czasie posiedzeń grup roboczych i wykorzystywane w dalszych działaniach.

Corocznie zbierane będą statystyki instytucji pomocowych w celu aktualizacji mapy problemów. Informacje zawierać będą m.in. dane dotyczące skali zjawiska oraz podejmowanych działań zarówno w stosunku do ofiary przemocy jak i sprawcy przemocy.

Przygotowywane w ten sposób zestawienia umożliwią ocenę skuteczności podejmowanych działań, a tym samym stanowiąc będą wskazówkę, co do zasadności zastosowania nowych metod działania.

VIII. Zasady finansowania zadań.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2011 roku będzie finansowana ze środków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W kolejnych latach koszty realizacji pokryte będą ze środków za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Łączny koszt realizacji Programu skalkulowano na kwotę 50.000,00 zł.

W 2011 roku szacowana kwota realizacji Programu	-	10.000,00 zł.
w tym		
1. Diagnoza lokalna zjawiska przemocy w rodzinie	-	1.000,00 zł.
2. Działania profilaktyczne	-	4.000,00 zł.
3. Działania wspierające	-	4.000,00 zł.
4. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie	-	1.000,00 zł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Bolesław Wiktorowicz